

Závěrečná zpráva o působení učitele u krajanů

Školní rok: 2018/2019

Destinace (země, místo): Argentina (Buenos Aires, Santa Fe, Rosario)

Jméno, příjmení: Radka Návarová

Kurzy:

Buenos Aires, hlavní město

Jazykový kurz, Universidad Kennedy, Bartolomé Mitre 2152

Počty žáků¹:

Úroveň 1 (nivel inicial):37

Úroveň 2: 14

Úroveň 3: 12

Úroveň 4: 5

Úroveň 5: 18

Úroveň 6: 8

CELKEM: 94

Věk: 17 až 89 let

Buenos Aires, provincie

- **Český dům, Choele Choel 52, Valentín Alsina**

Jazykový kurz a kurzy vaření

Počet žáků: 10²

Věk: 17 až 90 let

- **Sparta, S. Soreda 4964, Villa Domínico**

Počet žáků: 8

Věk: 49 až 86 let

¹ Započítáni jsou studenti, kteří odchodili celý kurz. Tradičně odpadlo hodně začátečníků, i tak je ovšem zbylých 37 z původních 55 vysoké číslo.

² Stejně jako v minulých letech jsou i nadále hodiny v Českém domě spíše neformálního charakteru, pouze několik studentů dochází na hodiny pravidelně. Hodiny jsou otevřené všem, může přijít kdokoli, nezávisle na tom, zda už někdy v klubu nebo na nějaké předchozí hodině byl.

Santa Fe, Biblioteca y Centro Cultural Municipal Muttis (Kulturní centrum)

Adresa: Cortada Falucho 2450, Santa Fe

Počet žáků

Začátečníci: 7

Pokročilí: 4

Věk: 25 až 82 let

Rosario, Asociación Hogar Chechoslovaco (výuka probíhá přímo v sídle krajanického spolku)

Adresa: Paraguay 4030, Rosario

Počty žáků:

Jazyková výuka: 8

Vaření: 10

Věk: 24 až 60 let

Výuka na Universidad Kennedy

Již od počátku vysílání učitele do Argentiny spolupracuje Český dům se soukromou univerzitou Universidad Kennedy, která zdarma poskytuje prostory pro výuku českého jazyka, díky tomu si studenti hradí pouze kopie. Kurzy jsou zdarma přístupné českým krajanům a členům krajanických spolků, ale i všem dalším zájemcům z řad veřejnosti. Zápis do kurzů dříve zajišťoval Český dům, nyní jsou v rukou učitele, vždy je část studentů, která zápis předem nestihne, takže ideální je provádět zápis rovnou na prvních hodinách. Celkem bylo v roce 2018 jedenáct skupin, každá skupina měla výuku jednou týdně, 90 minut, většina úrovní se nabízí v dopoledních i večerních hodinách. O kurzech se studenti dozvídají prostřednictvím krajanických spolků a prostřednictvím zastupitelského úřadu. Většinu studentů i nadále tvoří Argentinci s českými kořeny. Především mezi začátečníky se však vždy objeví i velké množství studentů, kteří mají o češtinu zájem z jiných důvodů (studijní stáž v ČR, pracovní nabídka, turistická cesta, předmět studia spojený s českými reáliemi, znalost dalších slovanských jazyků apod.).

K výuce je momentálně používána především učebnice Lídy Holé *New Czech Step by Step* (vydání z roku 2004), už značná část studentů navštívila kurz v Dobrušce, kde dané učebnice dostávali, a další studenti si tuto učebnici pořídili při cestě do České republiky, mnozí studenti ji tedy mají k dispozici. Vzhledem k tomu, že velké množství studentů tuto knihu vlastní, bylo by ideální v ní pokračovat. Ve skupině začátečníků je možné přejít na jinou učebnici, např. na *Češtinu expres* nebo *Češtinu krok za krokem I*. V pokročilých kurzech je dobré používat především aktuální autentické materiály, část studentů navštěvuje kurzy už 14 let a s velkým množstvím článků z učebnic a dalšími materiály už v minulosti pracovali.

Studenti mají od kurzů češtiny různá očekávání, někdo si chce především procvičit a udržet stávající znalosti, někdo má zájem spíše konverzovat, setkat se spolužáky, jiní přicházejí s velkou chutí naučit se co nejvíce. Ale vzhledem k tomu, že skupin je jedenáct, je možné pojímat výuku v různých skupinách odlišně, tak aby si každý mohl vybrat, co mu nejvíce vyhovuje. U studentů, kteří chtějí postupovat rychleji, je možné zadávat větší množství domácích cvičení a nechat studenta přestoupit ještě během roku do vyšší úrovně. Nikdo ze studentů nemá jazykovou zkoušku, ale podle mého odhadu se v rámci SERR objevují úrovně A1 až C1.

Na konci obou semestrů měli studenti možnost ověřit si své znalosti pomocí kontrolních testů. Většina studentů sice zpětnou vazbu vítá, ale především pro starší studenty, kteří vnímají kurzy jako společenskou aktivitu, znamenal test velký stres, proto byly testy dobrovolné a závěrečné potvrzení bylo udělováno na základě docházky.

Na závěr kurzu získali studenti potvrzení o absolvování kurzu, které jim bylo slavnostně předáno z rukou pana velvyslance Karla Berana na zastupitelském úřadě v Buenos Aires. Tato slavnostní akce je také jedinečnou příležitostí, kde se všech téměř sto studentů může setkat.

Výuka v krajských spolcích, provincie Buenos Aires (Sparta, Český dům)

Výuka v krajských spolcích probíhá jednak v Českém domě (Valentín Alsina), jednak v Spartě (Villa Domínico). V Českém domě se výuka koná minimálně jednou měsíčně v sobotu (případně častěji, v závislosti na dalších akcích ve spolku). Skupina studentů je velmi různorodá, většina dochází na výuku nepravidelně, stejně tak úroveň znalostí češtiny se může velmi lišit – od začátečníků až po velmi pokročilé. Učitel nikdy přesně neví, kdo se dostaví, proto je příprava relativně náročná. Studenti se však přicházejí i trochu pobavit, dozvědět se něco o české kultuře, proto jsem na každou hodinu připravovala jazykové hry, české písničky a aktuální informace z dění v České republice, případně něco z historie a kultury. Několikrát jsme jazykovou výuku spojili s hodinou vaření, o kterou bývá zpravidla větší zájem. Hodiny v Českém domě navštěvují především krajané, kteří v blízkosti klubu vyrostli, jejich rodiče či prarodiče do klubu chodili nebo jej spoluzaložili, proto mají tito krajané ke klubu vztah.

Ve Spartě je situace nadále komplikovaná, protože klub má ve správě radnice. Během celého roku se nekonala ani jedna akce, oběd či oslava. Jedinou aktivitou jsou jazykové hodiny jednou měsíčně v sobotu. Bohužel zde zcela chybí mladí členové, na rozdíl od Českého domu, který má taneční spolek a díky tomu i mladé členy.

Výuka v Santa Fe

Výuka v Santa Fe probíhá většinou poslední týden v měsíci (pondělí, úterý, středa). Místní krajský spolek nedisponuje vlastním sídlem, spolupracuje však s radnicí, která jim zdarma zapůjčuje prostory pro výuku v jedné z budov městské knihovny. Oproti loňskému roku došlo k posunu v tom, že se zde vytvořila skupina mladých krajanů (ne všichni jsou studenti češtiny, ale jsou aktivní na jiných akcích). Díky tomu se uskutečnil cyklus českých filmů, zúčastnili se jako český spolek muzejní noci a také se uskutečnila řada neformálních setkání. V Santa Fe jsou dvě skupiny studentů – začátečníci a pokročilí, se začátečníky používáme jako hlavní materiál učebnici *New Czech Step by Step* a na hodiny s pokročilými si převážně připravuji vlastní materiály.

Výuka v Rosariu

Výuka v Rosariu probíhá rovněž poslední týden v měsíci, vždy v návaznosti na cestu do Santa Fe, tj. ve čtvrtek, v pátek a v sobotu (jazyková výuka ve čtvrtek a v pátek a výuka vaření v sobotu). V Rosariu je pouze jedna skupina začátečnicků, používá se zde učebnice *Čeština Express*. O hodiny vaření je podstatně větší zájem než o jazykovou výuku.

Výuka jednou měsíčně především se začátečnickými je poněkud komplikovaná, studenti mají pocit, že se postupuje velmi pomalu. K výuce online nebo k zasílání vypracovaných domácích úkolů e-mailem i přes počáteční nadšení nedošlo. Problém s tím, že je výuka pouze jednou měsíčně a studenti mají pocit, že příliš nepokročili, by mohla vyřešit například spolupráce s nějakým českým studentem přímo v místě nebo s krajanem s pokročilou znalostí jazyka. Čeští studenti na výměnných pobytech se v obou městech vyskytují a v Santa Fe už taková spolupráce byla v minulosti navázána.

Další aktivity

- **Literární přednáška u krajanů v Montevideu na téma *Jaroslav Seifert a poetismus***

(11. 5. 2018)

Přednáška proběhla opět v budově Národní knihovny v Montevideu ve spolupráci s krajanickým spolkem Asociace přátel České republiky v Uruguayi. Organizace místním spolkem (propagace, zajištění prostor a technického vybavení) byla naprosto bezproblémová.

- **Přednáška u krajanů v Montevideu na téma okupace Československa v roce 1968 a promítání filmu *Pelíšky* (11. 8. 2018)**

Přednáška a promítání proběhly v Národním muzeu vizuálního umění. Jednalo se opět o skvělou spolupráci s místním spolkem. Na akci se dostavilo asi 50 diváků.

- **Přednáška ke stoletému výročí vzniku Československa (27. 10. 2018)**
Stručná přednáška ke vzniku Československa na slavnostním obědě v Českém domě.
- **Přednáška v rámci Bienále Kafka / Borges (7. 11. 2018)**
Přednáška spolu se spisovatelem Juanem Pablem Bertazzou na téma literárního překladu a kulturní česko-argentinské spolupráce.
- **Přednáška v Santa Fe na téma významné české ženy (27. 11. 2018)**
Přednáška o pěti významných českých ženách (Božena Němcová, Ema Destiniová, Marie Moravcová, Milada Horáková, Dagmar Burešová) pro krajany a veřejnost, která proběhla v prostorách kulturního sálu radnice.
- **Hodiny vaření a neformální setkávání studentů**
Tak jako v minulých letech se i letos pořádaly hodiny vaření v krajanských spolcích, ale vzhledem k tomu, že pro mnohé studenty je cesta do spolků v provincii komplikovaná, opět jsem zorganizovala několik hodin vaření i u sebe doma.
- **Letní výuka**
V loňském roce se mi velmi osvědčily letní hodiny. Universidad Kennedy je sice v lednu a v únoru zavřená, ovšem studentů, kteří mají zájem docházet na výuku i přes léto, je velké množství – proto v letní výuce pokračuji i letos. Se studenty se setkáváme v kavárnách, případně u někoho doma. Jde především o udržovací a opakovací hodiny, které mají velmi pozitivní dopad zejména v začátečnických skupinách, kde je díky této letní aktivitě možné se začátkem standardních kurzů navázat na naposledy probranou látku a není nutné věnovat spoustu hodin opakování toho, co studenti za tři měsíce bez výuky zapomněli.

Velké akce

- **Buenos Aires celebra Alemania, Austria, Eslovaquia y República Checa (Buenos Aires oslavuje Německo, Rakousko, Slovensko a Českou republiku), 25. srpna 2018**
Jedná se o akci, kdy město Buenos Aires uzavře část jedné třídy v centru a různé krajanské komunity mají možnost si za rozumnou částku pronajmout stánek a prezentovat typickou gastronomii nebo i jiné typické produkty. Letos sem byl navíc umístěn stánek pro výuku jazyků, kde celý den probíhala výuka němčiny, češtiny a slovenštiny.
- **Fiesta de las Colectividades en Rosario (Oslava komunit v Rosariu), listopad 2018**
Jedná se o desetidenní akci opravdu velkých rozměrů. Krajanské komunity mají možnost prezentovat především svou gastronomii a tance. Od učitele se neočekává ani tak pomoc s přípravou, jako spíše účast na akci samotné.
- **Oslavy k výročí založení Československa (srpen – říjen)**
Český dům uspořádal již tradičně slavnostní oběd (s typicky českým menu) k připomenutí vzniku Československa.

Spolupráce s dalšími institucemi

Probíhá aktivní spolupráce se zastupitelským úřadem, kde již jako každý rok proběhlo předávání diplomů. Universidad Kennedy zdarma poskytuje prostory pro výuku, případně je možno i využít větší prostory (divadelní sál) k dalším akcím. Spolupracuji a komunikuji se všemi místními krajskými organizacemi (Český dům, Sparta, Sokol, Comenius, Centro Checo) a rovněž se slovenským krajským spolkem (Spolok).

Podmínky pro výuku

Buenos Aires, Universidad Kennedy, Bartolomé Mitre 2152

Universidad Kennedy poskytuje zdarma prostory k výuce, učebny mají k dispozici vše potřebné. Jedná se o soukromou univerzitu, takže infrastruktura je více než dobrá (klimatizace, topení), jednání s univerzitou je vstřícné a bezproblémové. Jako skoro všechny soukromé univerzity v Argentině se i Universidad Kennedy potýká s finančními problémy, takže některé budovy se zavírají a prodávají, paradoxně i z těchto důvodů jsme měli velký luxus, že jsme si mohli vybrat nejhodnější učebnu, který byla následně využívána pouze pro výuku češtinu, to znamená, že jsme mohli mít i vyzdobenou třídu – mapou, fotografiemi ČR a výukovým materiálem. K dispozici není žádná místnost pro učitele, kde by bylo možné nechat pomůcky, ve výjimečných případech lze k tomuto účelu využít sekretariát. Během celého roku 2018 hrozilo, že bude budova v ulici B. Mitre uzavřena a prodána. Nakonec k tomu nedošlo, ale s největší pravděpodobností k tomu dojde v roce 2019. Spolupráce s univerzitou však bude pokračovat, výuce češtiny tedy bude přidělena jiná budova, i když ne v tak výhodné lokalitě.

Buenos Aires, Český dům, Sparta

Ani jeden ze spolků nemá učebnu jako takovou, ale výuka je neformální, probíhá jednou měsíčně, takže stačí, že krajané zajistí tabuli a fixy. V Českém domě je na hodiny vaření k dispozici prostorná a plně vybavená kuchyň. Ve spolku Sparta vaření proběhlo pouze jednou, právě proto, že kuchyň je většinou využívána obcí určeným správcem.

Santa Fe

Přes letní prázdniny byla budova kulturního centra částečně zrekonstruována. Výuka probíhá v místnosti, která sice není přímo učebna, ale má vše základní k dispozici (stoly, židle, tabuli).

Rosario

V Rosario probíhá výuka přímo v krajaňském spolku – je zde vše základní k výuce (stoly, židle, tabule, křídly). Kuchyně ve spolku je prostorná a vybavená, naprosto dostačující pro hodiny vaření.

Pokud mám zájem v kterémkoli z těchto míst využívat audia nebo videa, musím si potřebné technické pomůcky zajistit, přivést sama. Žádný z prostorů nedisponuje možností zapůjčení technického vybavení.

Podmínky pro učitele

Ubytování v Buenos Aires

Hledání ubytování je v podstatě na učiteli, krajané sice mohou být nápomocní, ovšem nemohou poskytovat žádnou garanci. Nájemní smlouvy pro cizince jsou poskytovány maximálně na šest měsíců s možností prodloužení. Vzhledem k velké inflaci (4. nejvyšší na světě) je nutné počítat se zvyšováním nájmu, a to minimálně každý půlrok, v některých případech i každé tři měsíce.

Ubytování v Santa Fe a Rosario

V Santa Fe je učitel ubytován v rodinách členů spolku, v roce 2018 se mezi sebou střídaly dvě rodiny, ubytování je naprosto vyhovující. V Rosario je učitel ubytován přímo ve spolku, na jednu stranu je to výhodné, protože není nutné se na výuku nikam přesouvat, na druhou stranu je ubytování velmi skromné (bez připojení k internetu, topení či koupelny, je zde pouze WC). Učitel zde přespává dvě noci.

Doprava v Buenos Aires

Doprava v Buenos Aires je celkem náročná, pomalá, nespolehlivá (ač funguje vlastně nadstandardně ve srovnání s jinými státy Jižní Ameriky) – jsou zde časté demonstrace, stávky, dopravní zácpy, změny, objížďky. Pro učitele je ideální hledat si ubytování blízko místa výuky, protože mezi dopoledním a večerním blokem výuky je několik hodin pauza, bydlí-li učitel blízko místa výuky, může se v době pauzy vrátit domů. Co se týče dopravy do provincie, ta je poněkud složitější. Do Sparty je možné jezdit vlakem, nádraží ani cesta nejsou mnohými studentkami považovány za příliš bezpečné, cesta vlakem je ale opravdu rychlá, pro jistotu však vlakem nikdy nejezdím ve večerních hodinách. Do Českého domu je možné dopravit se autobusem a poté dojít kus cesty pěšky, ani sami studenti tuto cestu neabsolvují po setmění, takže po skončení aktivit mě vždy někdo ze studentů doveze z provincie zpět do hlavního města autem. Doprava ze Sparty do Českého domu je městskou hromadnou dopravou v podstatě nemožná, proto vždy jezdím remisem (něco jako taxi).

Doprava Santa Fe, Rosario

Do obou destinací jezdím autobusem, do Santa Fe cesta trvá 7 hodin, Rosario je při zpáteční cestě do Buenos Aires na trase a cesta zpět do Buenos Aires trvá 4 a ž 5 hodin. Jedná se sice o velké vzdálenosti, ale dálkové autobusy v Argentině jsou relativně prostorné a pohodlné. Nicméně od roku 2017 začaly v Argentině operovat nízkonákladové letecké společnosti, je proto možné zvážit i cestu letadlem, především do Santa Fe.

Krajanský spolek v Montevideu

V Montevideu dává hodiny češtiny paní Věra Kreclová z řad krajanů, spolek je ale i jinak velmi aktivní. Jednou měsíčně pořádají nějakou kulturní akci (promítání filmů, přednášky, koncerty, výstavy apod.), těchto akcí se účastní početné publikum především z řad členů spolku, ale i dalších. Na rozdíl od Buenos Aires nemá Montevideo tak širokou kulturní nabídku, takže v podstatě není možné najít zde nějakou českou kulturní akci, není-li organizována krajanským spolkem. Program učitele v Buenos Aires už je sice velmi nabitý a je poněkud komplikované do něj zařazovat další výjezdy, krajané v Montevideu jsou ale za každou pomoc velmi vděční, navíc je s nimi možné domluvit se na víkendových přednáškách (či jiných akcích), tak aby nebylo nutné rušit výuku v Buenos Aires.

Krajanský spolek Córdoba

V roce 2018 nově vznikl spolek ve městě Córdoba, pod názvem Checoslovacos Córdoba, založilo jej pět velmi aktivních krajanek, zatím je klub opravdu v začátcích, dlouhá léta tam žádná česká aktivita neprobíhala. V listopadu proběhlo první setkání a bylo velmi příjemné vidět zájem z jiných spolků, jejichž zástupci se dostavili na zahájení, aby podpořili místní aktivitu – z Montevidea, z Buenos Aires, z Presidencia Roque Sáenz Peña, přítomny byly rovněž obě učitelky češtiny.

Kulturní nabídka v Buenos Aires

Buenos Aires je velmi kulturní město, studenti češtiny mají možnost doplňovat výuku návštěvou dalších kulturních akcí – promítáním filmů (každý rok je zde cyklus českých filmů z šedesátých let v muzeu Malba; další české filmy se promítají v rámci festivalu Al Este del Plata), jsou zde ale i koncerty (většinou organizovány někým z krajanů) či přednášky.

Problémy

V Santa Fe došlo v roce 2018 k výraznému zlepšení, řady členů se rozšířily o mladé aktivní krajané, předchozí spory zůstaly v podstatě zapomenuty. Momentálně je opět prezidentem José Strnad, ale další členové vedení se aktivně zapojují do rozhodování a organizování aktivit.

Situace spolku Sparta je nadále problematická, klub je v rukou správce určeným radnicí a krajané zde mají stále menší prostor a možnosti klub využívat. Hodiny češtiny zůstaly jedinou aktivitou klubu, proto je nutné alespoň jednou měsíčně je zachovat, aby se jednou měsíčně krajané v klubu sešly. Ostatně příkladem, jak to může s českým spolkem skončit, je klub Sokol, který se rovněž nachází ve Villa Domínico, ten už byl komplet předán radnici a české zůstalo v podstatě pouze jméno.

Plány pro další školní rok

Myslím, že organizace školního roku a výjezdy do Santa Fe mohou pokračovat ve stejném rytmu. Stejně tak bude ideální zařadit několik výjezdů do Montevidea a rozhodně zařadit několik výjezdů do Córdoby, místní krajané by si představovali pravidelné výjezdy jednou měsíčně, stejně jako do Santa Fe a do Rosaria, což nevím, zda vzhledem k časovým možnostem učitele bude realizovatelné, ale určitě několik výjezdů a organizaci hodin vaření, přednášek k české historii a kultuře či promítání českých filmů by pro klub v Córdobě bylo velkým přínosem. Při plánech a organizaci přednášek či dalších aktivit by bylo dobré připravit něco k připomínce 30 let od sametové revoluce.